

ΙΑΣΙΟ-ΙΑΣΙ, ROMANIA

Στα τέλη Σεπτεμβρίου ταξίδεψα στο Ιάσιο της Ρουμανίας και έμεινα εκεί μια βδομάδα. Ζωηρές εντυπώσεις από την πόλη με παρακίνησαν να γράψω το άρθρο αυτό.

Διασχίσαμε οδικώς τρεις χώρες, Ελλάδα, Βουλγαρία, Ρουμανία, μέχρι τα βόρεια σύνορα της χώρας με τη Μολδαβία.

Περνώντας τα σύνορα η Βουλγαρία μάς υποδέχτηκε με μια φθινοπωρινή ψύχρα που για Σεπτέμβρη είναι ασυνήθιστη εδώ στο νότο μας. Η διαδρομή γινόταν σε μια ευθεία σχεδόν γραμμή, ακόμα κι αν περνούσαμε από βουνά μέσω σηράγγων, αντίθετα από τις περισσότερες διαδρομές της χώρας μας που είναι ελικοειδείς στα όρη μας. Τα βουλγάρικα χωριά που περνούσαμε μου έδιναν την εντύπωση πως ο χρόνος δεν έχει περάσει εδώ και τριάντα χρόνια που είχα ξαναδεί τη χώρα ή μάλλον πως ο χρόνος την ερειπώνει, αφού ένα πλήθος σπιτιών ήταν εγκαταλειμμένα με τοίχους ή οροφές υπό κατάρρευση, στα δε τζάμια των παραθύρων, τα οποία δεν έχουν πατζούρια, όπως συνηθίζεται και στη Ρουμανία, αντί κουρτινών βλέπεις χαρτί κολλημένο ή αλουμινόχαρτο! Έτσι ήταν και πριν από δεκαετίες! Ρουμάνος νεαρός συνταξιδιώτης με διαβεβαίωσε πως τα σπίτια που θεωρείς ερείπια συνήθως κατοικούνται...

Περνώντας στη Ρουμανία από τον εντυπωσιακό Δούναβη που διαχωρίζει τις δύο χώρες νομίζεις πως τα φαινόμενα αυτά συνεχίζονται, όμως όχι για πολύ. Όσο απομακρύνεσαι από τα σύνορα αρχίζει το σκηνικό να μεταβάλλεται, το στυλ των οικοδομών να αλλάζει, τα σπίτια να είναι πιο περιποιημένα και τα χωριά να δείχνουν πιο ζωντανά! Αρχίζεις να συνειδητοποιείς σιγά-σιγά πως το βιοτικό επίπεδο της χώρας είναι βελτιωμένο από αυτό της διπλανής χώρας. Αυτό θα το διαπιστώσω για τα καλά, όταν φτάσω πια στο Ιάσιο.

Μετά το Δούναβη εκτείνεται μια απέραντη πεδιάδα, ώστε το ταξίδι προς βορά να είναι πάλι μια ατελείωτη ευθεία. Το Βουκουρέστι, πρωτεύουσα της χώρας, δεν μπορώ να πω πως είναι πολύ όμορφη πόλη, παρά το ότι διαθέτει γραφικό τραμ, δενδροστοιχίες στις λεωφόρους, δρόμους χωρίς κυκλοφοριακό πρόβλημα. Είναι το θέαμα των μπλοκ πολυκατοικιών της εποχής δεκαετίας '70 ή και παλιότερων που σε κεντρικούς δρόμους παρουσιάζουν όλη τη φθορά του χρόνου και στις τζαμαρίες αλουμινόχαρτο και καμιά φορά χαρτί που προαναφέραμε. Σαφώς λιγότερες οι πιο σύγχρονες πολυκατοικίες και ελάχιστες διαθέτουν κουρτίνες...

Μέχρι τον προορισμό μας παρατηρούσα τις καλλιέργειες καλαμποκιού και ηλιάνθου, μετά τη συγκομιδή βέβαια τέτοια εποχή, εκτός από λίγες καλλιέργειες καλαμποκιού που συνεχίζεται η συγκομιδή. Το καλαμποκέλαιο και το ηλιέλαιο είναι σε πρώτη ζήτηση, ενώ το ελαιόλαδο σπανίζει στα ράφια των καταστημάτων και είναι ακριβό, άρα απλησίαστο από το μέσο ρουμάνο. Δεν συναντάς ελαιώνες, κάτι που στις μεσογειακές χώρες, όπως η Ελλάδα είναι σύνηθες φαινόμενο. Πολλά χωράφια ήταν φρεσκοοργωμένα με αφράτο το σκούρο, σχεδόν μαύρο, χώμα.

Νύχτα της επόμενης μέρας, πρώτες πρωινές ώρες, μπήκαμε στο Ιάσιο. Η πρώτη εντύπωση ήταν ότι δεν συγκρινόταν με το Βουκουρέστι. Εντοπίσαμε τη διαφορετική αρχιτεκτονική και ένα ύφος που σε προδιέθετε ευχάριστα.

Την επόμενη μέρα, στο φως μιας ψυχρής μέρας που θύμιζε Νοέμβρη, αντικρίσαμε μια εκπληκτική πόλη που έχει τον αέρα μιας αρχοντιάς, την οποία διέθετε από περασμένους αιώνες ως πρώην πρωτεύουσα της ηγεμονίας της Μολδοβλαχίας, οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο των Βαλκανίων. Είναι η 2^η σε πληθυσμό πόλη της Χώρας μετά το Βουκουρέστι. Πρωτεύουσα της Ρουμανίας την περίοδο 1916-1918. Απετέλεσε σπουδαίο ελληνικό πνευματικό κέντρο στη περίοδο της τουρκοκρατίας και η συμβολή του στην Ελληνική

Επανάσταση του 1821 υπήρξε μεγάλη. Εκεί οι εύποροι Φαναριώτες, στους οποίους είχε ανατεθεί από το σουλτάνο η αυτοδιοίκηση, είχαν ιδρύσει και συντηρούσαν Ακαδημία ελληνικών γραμμάτων κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας.

Κτίρια νεοκλασικά πολλά, αποτελούν στολίδι της πόλης ή και σύγχρονα, κάποιες φορές πρωτοποριακής, αρχιτεκτονικής. Στεγάζουν δημόσιες υπηρεσίες είτε Τράπεζες και επιχειρήσεις, είναι συντηρημένα, καθαρά και πολλές φορές τριγυρισμένα από παρτέρια και κήπους πάντα φροντισμένους με πράσινο και πολύ χρώμα.

Τα δημοτικά συνεργεία βρίσκονταν καθημερινά σε οργασμό για τη φροντίδα της πόλης που λάμπει από χρώμα και καθαριότητα.

Όχι μόνο τα δημόσια και άλλα πολυτελή κτίρια, αλλά και οι ιδιωτικές κατοικίες σε όλες τις περιοχές της πόλης περιβάλλονται από πράσινο, κήπους με δέντρα, θάμνους, λουλούδια. Η αγάπη για το πράσινο είναι εμφανής και αποτελεί στοιχείο της αγωγής και του πολιτισμού της πόλης αυτής του βορά.

Η κυκλοφοριακή αγωγή και η συμπεριφορά προς τον πεζό στους δρόμους εντυπωσιάζει. Οι οδηγοί, με ευρωπαϊκή νοοτροπία, δεν τρέχουν με μεγάλη ταχύτητα, αφήνουν απόλυτη προτεραιότητα στον πεζό. Αν διαπιστώσουν πρόθεση και μόνο του πεζού να περάσει στο απέναντι πεζοδρόμιο, σταματούν το όχημά τους και δεν εννοούν να περάσουν, αν δεν περάσει πρώτος ο πεζός που βρίσκεται στο πεζοδρόμιο, ακόμα κι αν εκείνος επιμένει να παραχωρήσει την προτεραιότητα στον οδηγό! Και τι να πει κανείς για τη φωτεινή σηματοδότηση στις διασταυρώσεις και στις διαβάσεις, όπου κάθε φανάρι, πράσινο ή κόκκινο, για οχήματα και πεζούς, ανάβει μαζί με χρονόμετρο ψηφιακό που ενημερώνει πόσο χρόνο θα διατηρηθεί αναμμένο!

Για τους ποδηλάτες έχει προβλεφτεί ποδηλατόδρομος κατά μήκος του ποταμού που διασχίζει την πόλη και αυτό αποτελεί μια αρχή για την κατάκτηση και άλλων τέτοιων ζωνών στο δίκτυο της πόλης, όπου έτσι και αλλιώς δεν κινδυνεύει ένας ποδηλάτης. Στην πόλη μας όλοι ξέρουμε πόσο κινδυνεύει!

Και μια άλλη σημαντική παρατήρησή μας που αφορά στην ασφάλεια των πολιτών: στις εισόδους των κατοικιών και πολυκατοικιών σε μεγάλο βαθμό έχουν εγκατασταθεί ψηφιακές κλειδαριές και έχουν αντικαταστήσει το κλασικό κλειδί με ηλεκτρονικό. Περιπολίες αστυνομικών βλέπεις συχνά.

Το Ιάσιο είναι μια φοιτητούπολη με πολλά Πανεπιστήμια και σχολές, ιατρική, στοματολογία, φαρμακευτική, στις οποίες φοιτούν μεγάλος αριθμός ελλήνων φοιτητών, και τεχνολογικές επιστήμες. Αξιοσημείωτο να παρατηρήσουμε ότι τα σπίτια που ενοικιάζουν οι ιδιοκτήτες στους φοιτητές της πόλης είναι πλήρως επιπλωμένα και εξοπλισμένα με κάθε απαραίτητο έπιπλο και συσκευή για μια άνετη διαμονή. Στον εξοπλισμό περιλαμβάνονται γραφείο, ψυγείο, φούρνος μικροκυμάτων, πλυντήριο ρούχων, καινούργια ή σε πολύ καλή κατάσταση, κουζίνα ηλεκτρική ή γκαζιού και αυτόνομη θέρμανση με γκάζι – η πόλη είναι δικτυωμένη με αγωγούς γκαζιού. Επιπλέον ψηφιακή τηλεόραση, τηλέφωνο και σύνδεση wi fi στο διαδίκτυο! Με όλες αυτές τις παροχές, εγώ τουλάχιστο, ντρέπομαι, όταν αναλογίζομαι τι θεωρούμε στην Ελλάδα επιπλωμένο διαμέρισμα για φοιτητές ή εργαζόμενους νέους, αφού όλοι ξέρουμε πως συνήθως προσφέρουμε ένα κρεβάτι, ένα ψυγείο μικρό, όχι πάντα ένα τραπέζι πτυσσόμενο στην κουζίνα...

Οι φοιτητές εφοδιάζονται με κάρτα απεριόριστων διαδρομών για όλα τα μέσα συγκοινωνίας με κόστος 12 ευρώ το χρόνο!

Με όλα όσα αναφέραμε δεν θέλουμε να πούμε πως οι Ρουμάνοι είναι εύποροι και έχουν υψηλό δείκτη διαβίωσης. Αυτό ισχύει για μια μερίδα πολιτών, ενώ, όπως είναι γνωστό, τα λαϊκά στρώματα δεν μπορούν να τα καταφέρουν οικονομικά και καταφεύγουν πολλές φορές στην Ελλάδα για εργασία, όπου, ακόμα και τα χαμηλά ημερομίσθια στην εποχή της κρίσης είναι γι' αυτούς σημαντικά καθότι υψηλότερα από τα αντίστοιχα στη χώρα τους. Στα μεγάλα εμπορικά κέντρα, όπως το Palas Mall, δεν μπορεί να ψωνίσει ακριβά προϊόντα ο μέσος Ρουμάνος, ενώ οι ξένοι εκεί αφήνουν αρκετό συνάλλαγμα.

Σε ένα ζήτημα μόνο δεν έχουν ακόμα κάνει πρόοδο, δεν είδα κάδους ανακύκλωσης, ενώ ταξιδεύοντας εντόπισα βιοτεχνία ανακύκλωσης πλαστικού.

Αν αναλογιστούμε όμως όλα τα παραπάνω, πόσο προοδευμένοι είναι οι κάτοικοι του Ιασίου σε σύγκριση με μας και πόσο πιο ευγενείς στη συμπεριφορά! Κι αν πάνω από το Δούναβη ζούσαν κάποτε οι Βλάχοι, ας αναλογιστούμε πόσο λάθος είναι πλέον να χαρακτηρίζεις υποτιμητικά τον άλλο ως «βλάχο» ή να παραδεχτούμε πως πολλές φορές είμαστε εμείς πια οι «βλάχοι»...!

Παναγιώτης Χαλούλος